

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-00-39-ES
Datum: 8. novembar 2012.
Original: engleski

PREDSJEDNIK MEĐUNARODNOG SUDA

Rješava: sudija Theodor Meron, predsjednik
Sekretar: g. Hans Holthuis
Odluka od: 8. novembra 2012.

TUŽILAC

protiv

MOMČILA KRAJIŠNIKA

JAVNO S POVJERLJIVIM DODATKOM

**ODLUKA PREDSJEDNIKA U VEZI S PRIJEVREMENIM PUŠTANJEM
MOMČILA KRAJIŠNIKA NA SLOBODU**

Tužilaštvo:

g. Serge Brammertz

Gospodin Momčilo Krajišnik

Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske

1. Ja, Theodor Meron, predsjednik Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rješavam po zahtjevu g. Momčila Krajišnika (dalje u tekstu: Krajišnik) za prijevremeno puštanje na slobodu (dalje u tekstu: Zahtjev), koji mi je 22. decembra 2011. dostavljen u formi pisma uz koje su priloženi materijali.¹ Zahtjev razmatram na osnovu člana 28 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut), pravila 124 i 125 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) i paragrafa 2 Uputstva za rad prilikom rješavanja po molbama za pomilovanje, ublažavanje kazne i prijevremeno puštanje na slobodu osoba koja je osudio Međunarodni sud (dalje u tekstu: Uputstvo).²

I. ČINJENIČNI KONTEKST

2. Dana 3. aprila 2000., Krajišnik je uhapšen u Sarajevu i prebačen u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija u Haagu.³ Prilikom prvog stupanja pred sud, Krajišnik se izjasnio da nije kriv ni po jednoj od tačaka⁴ optužnice koja je bila važeća u to vrijeme.⁵ Dana 27. septembra 2006. godine, Pretresno vijeće I Međunarodnog suda izreklo je Krajišniku osuđujuću presudu za progon, istrebljenje, ubistvo, deportaciju i nehumana djela (prisilno premještanje) kao zločine protiv čovječnosti.⁶ Vijeće je zaključilo je da je Krajišnik odgovoran za učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu koji je imao za cilj trajno uklanjanje, silom ili drugim sredstvima, bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugog nesrpskog stanovništva s velikih područja Bosne i Hercegovine, činjenjem

¹ Pismo Krajišnika upućeno sudiji Theodoru Meronu, predsjedniku, 22. decembar 2011. Krajišnikova korespondencija je u originalu podnesena na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku, ali svi citati u ovom tekstu preuzeti su iz engleskih prijevoda ovih dokumenata za Međunarodni sud.

² IT/146/Rev.3, 16. septembar 2010. Konstatujem da je 2. novembra 2011. Ministarstvo pravde Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske (dalje u tekstu: Ministarstvo pravde Ujedinjenog Kraljevstva) obavijestilo Sekretarijat Međunarodnog suda (dalje u tekstu: sekretar) da će Krajišnik 2. aprila 2012., prema zakonu Ujedinjenog Kraljevstva i Sjeverne Irske (dalje u tekstu: Ujedinjeno Kraljevstvo), ispuniti uslove za razmatranje njegovog uslovnog puštanje na slobodu. V. Interni memorandum Johna Hockinga, sekretara, upućen sudiji Patricku Robinsonu, predsjedniku, 4. novembra 2011, kojim se prosljeđuje Pismo Ministarstva pravde Ujedinjenog Kraljevstva upućeno sekretaru, 2. novembar 2011. (dalje u tekstu: Obavještenje o ispunjavanju uslova). Obavještenje o ispunjavanju uslova primljeno je u skladu s pravilom 123 Pravilnika i paragrafom 1 Uputstva.

³ *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-T, Presuda, 27. septembar 2006. godine (dalje u tekstu: Prvostepena presuda), par. 1206.

⁴ Prvostepena presuda, par. 1206.

⁵ *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-I, Izmijenjena optužnica, 21. mart 2000. godine.

⁶ Prvostepena presuda, par. 1182.

zločina.⁷ Krajišnik je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od dvadeset i sedam godina, a u izdržavanje kazne mu je uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru od 3. aprila 2000. godine.⁸

3. Dana 17. marta 2009., Žalbeno vijeće je (i) u potpunosti poništilo osuđujuće presude koje su Krajišniku izrečene za istrebljenje i ubistvo kao zločine protiv čovječnosti i (ii) djelimično poništilo osuđujuće presude za progon, deportaciju i prisilno premještanje kao zločine protiv čovječnosti.⁹ Žalbeno vijeće je Krajišniku smanjilo kaznu zatvora na dvadeset godina, s tim da se u nju uračunava vrijeme koje je već proveo u pritvoru od 3. aprila 2000. godine.¹⁰

4. Dana 24. aprila 2009. godine, Ujedinjeno Kraljevstvo je određeno za državu u kojoj će Krajišnik izdržavati kaznu.¹¹ Dana 7. septembra 2009. godine, Krajišnik je prebačen u Ujedinjeno Kraljevstvo radi izdržavanja ostatka kazne.¹²

5. Od prebacivanja u Ujedinjeno Kraljevstvo, Krajišniku je tadašnji predsjednik Robinson dva puta odbio zahtjev za prijevremeno puštanje na slobodu, u julu 2011. i julu 2010., uprkos preporuci koju su dali nadležni državni organi Ujedinjenog Kraljevstva da Krajišnik od aprila 2010. godine ispunjava uslove za uslovno puštanje na slobodu u skladu sa zakonima Ujedinjenog Kraljevstva, s obzirom na to da je odslužio polovinu kazne koja mu je izrečena.¹³

---

⁷ Prvostepena presuda, par. 1089-1090, 1122, 1124.

⁸ Prvostepena presuda, par. 1183-1184.

⁹ *Tužilac protiv Momčila Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-A, Presuda, 17. mart 2009. godine (dalje u tekstu: Drugostepena presuda), par. 177, 283-284, 321, 820.

¹⁰ Drugostepena presuda, par. 818-820.

¹¹ Nalog kojim se određuje država u kojoj će Momčilo Krajišnik izdržavati kaznu, 24. april 2009. godine, str. 1-2.

¹² V. Saopštenje za štampu, VE/MOW/PR1331e, Momčilo Krajišnik prebačen u Ujedinjeno kraljevstvo na izdržavanje kazne, 8. septembar 2009, web-stranica <http://www.icty.org/sid/10211>.

¹³ Odluka predsjednika u vezi s prijevremenim puštanjem Momčila Krajišnika na slobodu, 11. jul 2011. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2011.), par. 1, 37; Odluka predsjednika u vezi s prijevremenim puštanjem Momčila Krajišnika na slobodu, 26. jul 2010. (dalje u tekstu: Odluka u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2010.), par. 1, 36.

II. OVA MOLBA

6. Ovaj Zahtjev je podnesen kao odgovor na Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2011.¹⁴ Prije nego što je Zahtjev podnesen, Sekretar je od nadležnih državnih organa Ujedinjenog Kraljevstva primio obavještenje da će Krajišnik 2. aprila 2012. ispuniti uslove za uslovno puštanje na slobodu.¹⁵

7. U skladu s paragrafom 3 i 4 Uputstva, Sekretar je pribavio i dostavio mi (i) Memorandum tužilaštva od 13. decembra 2011.,¹⁶ u kojem se navodi da tužilaštvo od Krajišnika nije “ni tražilo ni dobilo nikakvu saradnju”;¹⁷ i (ii) Izvještaj o planiranju i razmatranju izdržavanja kazne od 14. marta 2012. godine, u kojem zatvorski službenik zadužen za Krajišnika izvještava o Krajišnikovom vladanju u zatvoru i eventualnom riziku od toga da bi on počinio neko krivično djelo u slučaju da bude pušten nazad u društvo (dalje u tekstu: Izvještaj SPR).¹⁸ U Izvještaju SPR navodi se da je od svog prebacivanja u zatvorsku ustanovu u Usku 22. novembra 2011. godine Krajišnik bio “uzornog vladanja”.¹⁹ Zatvorski službenik zadužen za Krajišnika dao je ocjenu da se “rizik koji Kraji[š]nik trenutno predstavlja može uspješno kontrolisati i van zatvorskih uslova”²⁰ i preporuku da je “sad odgovarajuće vrijeme da g. Kraji[š]nik bude oslobođen i pušten nazad u društvo”.²¹

8. Na te materijale Krajišnik je odgovorio podnošenjem Dodatka svojem Zahtjevu, s datumom od 2. aprila 2012. godine, u kojem je priznao da tužilaštvo od njega “nije tražilo da prizn[a] krivicu niti da im bilo šta pomogn[e]”,²² ali je tvrdio da tužilaštvo, prije nego što je uhapšen, jeste zatražilo i dobilo njegovu pomoć u vezi s različitim pitanjima,

---

¹⁴ V. Zahtjev, str. 1.

¹⁵ V. Obavijest o ispunjavanju uslova.

¹⁶ V. memorandum Johna Hockinga, sekretara, upućen sudiji Theodoru Meronu, predsjedniku, 28. marta 2012. (dalje u tekstu: memorandum od 28. marta 2012.), kojim je, između ostalog, proslijeđen i Interni memorandum gđe Michelle Jarvis, višeg pravnog savjetnika tužioca, upućen g. Martinu Petrovu, šefu kabineta Sekretara, 13. decembra 2011. (dalje u tekstu: Memorandum tužilaštva).

¹⁷ Memorandum tužilaštva, par. 2.

¹⁸ V. Memorandum od 28. marta 2012., kojim su proslijeđeni pismo Christophera Binnsa, ministra pravde Ujedinjenog kraljevstva, upućeno sekretaru 26. marta 2012. i ???.

¹⁹ Izvještaj SPR, par. 6.1. V. također, *ibid*, par. 1.1.

²⁰ Izvještaj SPR, 11.1.

²¹ Izvještaj SPR, par. 12.1.

²² Dodatak Zahtjevu za prijevremeno puštanje na slobodu, koji je Krajišnik uputio sudiji Theodoru Meronu, predsjedniku, 2. april 2012. godine (dalje u tekstu: Dodatak), str. 1.

uključujući i pitanje pristupa službenim dosjeima Republike Srpske i posredovanje u komunikaciji između Međunarodnog suda i g. Radovana Karadžića (dalje u tekstu: Karadžić).²³

9. Dana 13. aprila 2012. godine, i g. Simon Creighton (dalje u tekstu: Creighton), advokat iz Ujedinjenog Kraljevstva, podnio je u Krajišićevo ime odgovor na Memorandum tužilaštva i napomene o Izvješčaju SPR, shodno paragrafu 5 Uputstva.²⁴ U Odgovoru se, između ostalog, naglašava da prijevremeno puštanje Krajišnika na slobodu treba razmotriti i odobriti iako on još uvijek nije odslužio dvije trećine kazne, pošto se on “zahvaljujući zatvorskom sistemu uspješno rehabilitovao” i pošto “se smatra uzornim zatvorenikom”.²⁵ U Odgovoru se ovaj argument potkrepljuje pozivanjem na dvije odluke predsjednika Međunarodnog suda kojima je odobreno prijevremeno puštanje na slobodu zatvorenika koji, navodno, još nisu bili odslužili dvije trećine svoje kazne.²⁶

10. Dana 21. maja 2012. godine, zatražio sam od sekretara da tužilaštvu dostavi Krajišnikov Zahtjev i priložene materijale kojima on potkrepljuje svoju tvrdnju da je, u periodu prije svog hapšenja, u vezi s mnogim pitanjima tužilaštvu pružio značajnu pomoć.²⁷ Komentare tužilaštva primio sam 1. juna 2012.²⁸ U Drugom memorandumu tužilaštva ponavlja se prvobitna ocjena tužilaštva da Krajišnik “nije saradivao s Tužilaštvom tokom suđenja ili žalbenog postupka, kao ni u jednom trenutku dok je bio na izdržavanju kazne”.²⁹ Tužilaštvo smatra da dokumenti koje je Krajišnik naknadno

---

²³ Dodatak, str. 2.

²⁴ Interni memorandum Johna Hockinga, sekretara, upućen sudiji Theodoru Meronu, predsjedniku, 16. april 2012. (dalje u tekstu: Memorandum od 16. aprila 2012.), kojim je prosljeđen odgovor g. Simona Creightona u vezi s molbom Momčila Krajišnika za prijevremeno puštanje na slobodu, s datumom od 12. aprila 2012. (dalje u tekstu: Odgovor). Napominjem da Creighton nije prihvaćen ni dodijeljen Krajišniku kao branilac, već mu asistira. V. Memorandum od 16. aprila 2012., par. 4.

²⁵ Odgovor, par. 19.

²⁶ Odgovor, par. 12-13, u kojima se citira *Tužilac protiv Vladimira Šantića*, predmet br. IT-95-16-ES, javna redigovana Odluka predsjednika po molbi Vladimira Šantića za pomilovanje ili ublažavanje kazne, 16. februar 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u premetu *Šantić*), *Tužilac protiv Dragana Obrenovića*, IT-02-60/2-ES, javna redigovana Odluka predsjednika o prijevremenom puštanju na slobodu Dragana Obrenovića, 29. februar 2012. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Obrenović*).

²⁷ Interni memorandum sudije Theodora Merona, predsjednika, upućen Johnu Hockingu, sekretaru, 21. maj 2012.

²⁸ Interni memorandum Johna Hockinga, sekretara, upućen sudiji Theodoru Meronu, predsjedniku, 1. juni 2012., kojim se prosljeđuje interni memorandum gđe Michelle Jarvis, višeg pravnog savjetnika tužilaštva, upućen g. Martinu Petrovu, šefu Kabineta sekretara, od 31. maja 2012. (dalje u tekstu: Drugi memorandum tužilaštva).

²⁹ Drugi memorandum tužilaštva, par. 2.

dostavio ne utiču na tu ocjenu, jer oni i dalje “ne pokazuju da je u značajnoj mjeri saradivao” s Tužilaštvom.³⁰

11. Drugi memorandum tužilaštva je dostavljen Krajišniku, i on je na njega odgovorio pismom od 10. jula 2012. godine.³¹ Krajišnik je izrazio neslaganje s ocjenom tužilaštva i dostavio mi je na uvid izjave svjedoka koje, po njegovom mišljenju, dovode u pitanje stav tužilaštva.³² Tri dodatne izjave zasebno mi je dostavio Krajišnikov sin g. Njegoš Krajišnik, 20. jula 2012.³³

II. DISKUSIJA

12. Pri donošenju odluke o tome da li je primjereno odobriti Krajišnikov Zahtjev, konsultovao sam se sa sudijama članovima Kolegija i svim stalnim sudijama Vijeća koje je izreklo kaznu i koje su još uvijek sudije Međunarodnog suda, kako nalaže pravilo 124 Pravilnika.

A. Mjerodavno pravo

13. Shodno članu 28 Statuta, ako prema važećim pravnim propisima države u kojoj osuđenik izdržava kaznu zatvora on ima pravo na pomilovanje ili ublažavanje kazne, ta država mora o tome obavijestiti Međunarodni sud, a predsjednik Međunarodnog suda, nakon što se posavjetuje sa sudijama, donosi odluku na temelju interesa pravde i opštih pravnih načela.

14. Pravila 123 i 124 Pravilnika odražavaju član 28 Statuta. Pravilo 125 Pravilnika predviđa da, prilikom utvrđivanja da li je primjereno osuđenog pomilovati ili mu ublažiti kaznu, predsjednik, između ostalog, uzima u obzir težinu krivičnog djela ili krivičnih djela za koje je zatvorenik osuđen, postupak prema zatvorenicima u sličnoj situaciji, uolikoj mjeri je zatvorenik pokazao da se rehabilitovao, kao i eventualnu značajnu saradnju zatvorenika s tužilaštvom.

---

³⁰ Drugi memorandum tužilaštva, par. 4.

³¹ Pismo Krajišnika upućeno sudiji Theodoru Meronu, predsjedniku, 10. jul 2012. (povjerljivo) (dalje u tekstu: Pismo od 10. jula 2012.).

³² V., generalno, pismo od 10. jula 2012. i priloge.

³³ V. pismo Njegoša Krajišnika upućeno sudiji Theodoru Meronu, predsjedniku, primljeno 20. jula 2012., i priloge.

15. Paragraf 1 Uputstva predviđa sljedeće: nakon što osuđena osoba ispuni uslove za pomilovanje, ublažavanje kazne ili prijevremeno puštanje na slobodu prema zakonima države u kojoj izdržava kaznu, ta država će, u skladu sa svojim Sporazumom sa Međunarodnim sudom o izdržavanju kazni i, kad je to praktično izvedivo, najmanje četrdeset pet (45) dana prije ispunjavanja uslova, o tome obavijestiti Međunarodni sud.

16. Član 3(2) Sporazuma između Ujedinjenih nacija i vlade Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske o sprovođenju kazni Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju od 11. marta 2004. godine (dalje u tekstu: Sporazum o izdržavanju kazni) predviđa da će zatvorski uslovi biti regulisani zakonima Ujedinjenog Kraljevstva, ali pod nadzorom Međunarodnog suda.³⁴ Član 8(2) Sporazuma o izdržavanju kazni predviđa da, *inter alia*, po prijemu obavještenja o ispunjenju uslova za prijevremeno puštanje na slobodu na osnovu zakona Ujedinjenog Kraljevstva, predsjednik, u konsultaciji sa sudijama Međunarodnog suda, odlučuje da li je prijevremeno puštanje na slobodu primjereno, a sekretar o odluci predsjednika obavještava Ujedinjeno Kraljevstvo.³⁵

B. Ispunjenje uslova po zakonu Ujedinjenog Kraljevstva

17. Ministarstvo pravde Ujedinjenog Kraljevstva obavijestilo je sekretara da će, prema zakonu Ujedinjenog Kraljevstva, Krajišnik uslove za razmatranje svog uslovnog puštanja na slobodu ispuniti 2. aprila 2012.³⁶ U Odgovoru Krajišnik tvrdi da mjerodavan zakon za njegovo ispunjavanje uslova za puštanje na slobodu nije *Criminal Justice Act* Ujedinjenog Kraljevstva iz 2003. godine, na kojem se temelji Odluka u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu iz 2011.,³⁷ već *Criminal Justice Act* Ujedinjenog Kraljevstva iz 1991.³⁸ Krajišnik takođe navodi da on, prema tom, navodno ispravnom,

---

³⁴ Sporazum između Ujedinjenih nacija i Vlade Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske o izdržavanju kazni Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju od 11. marta 2004. godine (dalje u tekstu: Sporazum o izdržavanju kazni), čl. 3(2).

³⁵ Sporazum o izdržavanju kazni, čl. 8.

³⁶ V. Obavještenje o ispunjenju uslova.

³⁷ V. Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2011., par. 20.

³⁸ Odgovor, par. 8-9, gdje se upućuje na Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu iz 2011.

zakonu Ujedinjenog Kraljevstva, po izvršenju dvije trećine kazne stiče “ostvarivo pravo” na prijevremeno puštanje na slobodu.³⁹

18. Međutim, napominjem da se Krajišnik slaže s tim da još uvijek nije odslužio dvije trećine kazne.⁴⁰ A čak i da po zakonu Ujedinjenog Kraljevstva ima zakonsko pravo na prijevremeno puštanje na slobodu, to pravo pred ovim Međunarodnim sudom nipošto nije ostvarivo pravo: prijevremeno puštanje na slobodu osoba osuđenih na Međunarodnom sudu nije regulisano nacionalnim zakonima, već je isključivo prepušteno diskreciji predsjednika, u skladu s pravilom 124 Pravilnika i članom 8(2) Sporazuma o izdržavanju kazni. Kako nije sporno da će Krajišnik ispuniti uslove za uslovno puštanje na slobodu 2. aprila 2012., nepotrebno je ići u dalju analizu domaćih zakona Ujedinjenog Kraljevstva.

C. Težina krivičnih dela

19. Krajišnik je osuđen za veoma teška krivična djela. Žalbena vijeće je poništilo mnoge od osuđujućih presuda izrečenih Krajišniku, ali je navelo da preostale osuđujuće presude spadaju u najteža krivična djela koja čovječanstvo poznaje i da njihova težina iziskuje strogu i srazmjernu kaznu.⁴¹ Činjenica da je Žalbena vijeće Krajišniku izreklo kaznu zatvora u trajanju od 20 godina potvrđuje da su krivična djela koja je počinio bila vrlo velike težine.⁴²

20. Uz Zahtjev je priloženo više dokumenata za koje Krajišnik tvrdi da su značajni za ocjenu težine njegovih krivičnih djela, budući da oni navodno dokazuju da Krajišnik nije učestvovao u krivičnim djelima za koja je proglašen krivim.⁴³ Međutim, takvim dokumentima se nepropisno osporava meritum osuđujuće presude izrečene Krajišniku, tako da oni nisu relevantni za ocjenu težine njegovih krivičnih djela.

21. Krajišnik je uz svoj Zahtjev i Dodatak takođe priložio izjave raznih građana Bosne i Hercegovine, koji iznose svoja mišljenja o njegovom mogućem prijevremenom

---

³⁹ Odgovor, par. 11. V. *ibid*, par. 9-10.

⁴⁰ Odgovor, par. 18.

⁴¹ Drugostepena presuda, par. 799, 813.

⁴² Drugostepena presuda, par. 819.

⁴³ V. Zahtjev, str. 2-3.

puštanju na slobodu; Krajišnik tvrdi da su te izjave relevantne za ocjenu težine njegovih krivičnih djela.⁴⁴ Međutim, te izjave predstavljaju subjektivna mišljenja o potencijalnim političkim reperkusijama Krajišnikovog prijevremenog puštanja na slobodu; one se ne odnose na težinu njegovih krivičnih djela, tako da ovdje nisu relevantne.

22. Slijedeći raniju praksu, smatram da velika težina krivičnih djela za koja je osuđen Krajišnik govori protiv njegovog prijevremenog puštanja na slobodu.

D. Postupak prema zatvorenicima u sličnoj situaciji

23. Praksa Međunarodnog suda je da se osuđena osoba koja ispunjava uslove za prijevremeno puštanje uzme u razmatranje tek nakon što je izdržala dvije trećine kazne.⁴⁵ Međutim, napominjem da osuđena osoba koja je odslužila dvije trećine kazne samo ispunjava uslove za prijevremeno puštanje, a ne i da na njega ima pravo, jer ovakvo puštanje može odobriti jedino predsjednik koristeći svoje slobodno sudijsko nahodjenje.⁴⁶

24. Na dan kad je sačinjen ovaj Memorandum, Krajišnik je već odslužio više od dvanaest od dvadeset godina kazne koja mu je izrečena, kad se uračuna vrijeme koje je proveo u pritvoru zaključno s danom izricanja presude.⁴⁷ Međutim, Krajišnik će dvije trećine kazne odslužiti tek negdje oko 3. avgusta 2013.,⁴⁸ tako da bi njegovo puštanje prije tog datuma predstavljalo odstupanje od dobro uvriježene prakse Međunarodnog suda.⁴⁹

25. U Zahtjevu Krajišnik protestuje protiv uslova koji određuje za odslužene dvije trećine kazne, navodeći da je tom “zahtevu [...] data nezasluženo visoka važnost, tako da je moja molba za prevremeni izlazak na slobodu dobijena samo zbog ovog dodatnog, petog, uslova”.⁵⁰ Ova tvrdnja nije tačna. U vezi sa svakom molbom za prijevremeno puštanje na slobodu u razmatranje se uzimaju svi faktori navedeni u pravilu 125

---

⁴⁴ V. Zahtjev, str. 3-4.

⁴⁵ V. Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2011., par. 21, fusnota 46, i odluke na koje se u njoj poziva.

⁴⁶ V. Odluku u predmetu *Obrenović*, par. 16.

⁴⁷ V. Prvostepenu presudu, par. 1206. V. i *ibid*, par. 1184.

⁴⁸ V. Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2011., par. 22.

⁴⁹ V. Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2011., par. 21, fusnota 46.

⁵⁰ Zahtjev, str. 4.

Pravilnika, kao i sve relevantne okolnosti. Kako bi se izbjegle nedosljednosti u postupcima prema zatvorenicima u sličnoj situaciji, utvrđena praksa Međunarodnog suda je da se osuđene osobe koje ispunjavaju uslove za prijevremeno puštanje na slobodu uzmu u razmatranje tek kad odsluže makar dvije trećine kazne koja im je izrečena. Međutim, ravnopravni postupak jeste samo jedan od faktora koji se zbrajaju kod prijevremenog puštanja na slobodu i nije važniji od drugih faktora koji se moraju uzeti u obzir.

26. Krajišnik navodi da je bilo nekih – doduše rijetkih – izuzetaka kada se nije poštovao standard odluženja dvije trećine kazne: on upućuje na odluke u predmetima *Šantić* i *Obrenović*, u kojima je Vladimiru Šantiću (dalje u tekstu: Šantić), odnosno Draganu Obrenoviću (dalje u tekstu: Obrenović), odobreno prijevremeno puštanje na slobodu, iako ni jedan ni drugi, kako tvrdi Krajišnik, nisu bili odslužili dvije trećine svoje kazne.⁵¹ Krajišnik tvrdi da se njegov predmet može porediti s ta dva predmeta pošto je on (i) poput Šantića, bio u “otežani[m]” zatvorskim uslovima, budući da je petnaest mjeseci proveo u zatvoru “HMP Belmarsh – najstrožem zatvoru u Engleskoj, sa visokim merama bezbednosnih ograničenja” i godinu dana u zatvoru “u potpunoj izolaciji u HMP Full Sutton”;⁵² i budući da je (ii) poput Obrenovićeve saradnje s tužilaštvom i njegova saradnja bila značajna.⁵³ U Odgovoru, Krajišnik tvrdi da bi njegovo uzorno vladanje u zatvoru trebalo ići u prilog njegovom puštanju na slobodu, kao što je, kako navodi, bio slučaj u Odluci u predmetu *Šantić*.⁵⁴

27. Međutim, od odluka u predmetu *Šantić* i *Obrenović*, samo u Odluci u predmetu *Obrenović* postoji stvarno odstupanje od standard odsluženja dvije trećine kazne: u toj odluci, tadašnji predsjednik Robinson odobrio je Obrenoviću molbu za prijevremeno puštanje na slobodu osam mjeseci prije nego što je on odslužio dvije trećine kazne, a kao osnov za tu odluku naveo je “izuzetno značajn[u] saradnj[u] g. Obrenovića s tužilaštvom, kao i to što je pokazao izvjesnu rehabilitaciju”.⁵⁵ Za razliku od toga, u Odluci u predmetu *Šantić*, predsjednik je napomenuo da, premda Šantić još uvijek nije odslužio dvije trećine

---

⁵¹ Zahtjev, str. 4-5.

⁵² Zahtjev, str. 4-5.

⁵³ Zahtjev, str. 4, fusnota 2.

⁵⁴ Odgovor, par 13.

⁵⁵ Odluka u predmetu *Obrenović*, par. 28.

kazne u trenutku donošenja odluke, on je ipak “svojim radom i dobrim vladanjem stekao [...] pravo na 302 dana ‘povlastice’, koji bi bili uračunati u ukupno izdržanu kaznu”, tako da, kad se ta povlastica od 302 dana uzme u obzir u skladu s odredbama države u kojoj osuđenik izdržava kaznu, Šantić je “zapravo [...] izdržao dvije trećine svoje kazne” prije nego što je donesena Odluka u predmetu *Šantić*.⁵⁶

28. Slučaj pred nama razlikuje se i od jednog i od drugog navedenog slučaja. Za razliku od okolnosti koje su igrale ulogu pri donošenju Odluke u predmetu *Šantić*, Krajišnik prema zakonu Ujedinjenog Kraljevstva nije stekao pravo ni na kakvu povlasticu u izračunavanju vremena provedenog u zatvoru da bi mogao tvrditi da je već odslužio dvije trećine kazne.⁵⁷ A za razliku od okolnosti koje su igrale ulogu pri donošenju Odluke u predmetu *Obrenović*, iz spisa ovog predmeta ne može se utvrditi da je Krajišnikova saradnja uporediva s Obrenovićevom “izuzetno značajnom saradnjom” s tužilaštvom.⁵⁸ Dakle, Krajišnik nije iznio nijedan uvjerljivi razlog iz kojeg prag od dvije trećine za ispunjenje uslova ne bi važio u ovom slučaju.

29. S obzirom na prethodno, smatram da ovaj faktor govori protiv toga da je Krajišnik ispunio uslove za prijevremeno puštanje na slobodu.

---

⁵⁶ Odluka u predmetu *Šantić*, par. 8. V. i *ibid*, par. 7.

⁵⁷ V. Zahtjev, str. 4-5. Krajišnik predlaže da se “vreme koje [je] proveo u izolaciji i pod strogim merama pretvori u beneficirano vreme i zameni za 2/3 izdržane kazne”. Zahtjev, str. 5. Međutim, napominjem da su, u skladu s članom 3(2) Sporazuma o izdržavanju kazni, zatvorski uslovi u kojima Krajišnik izdržava kaznu regulisani zakonom Ujedinjenog Kraljevstva, a pod nadzorom Međunarodnog suda. Dakle, nije u nadležnosti ovog Međunarodnog suda da utvrđuje da li se dani koje je proveo u izolaciji Krajišniku mogu računati kao “beneficirano vrijeme”. V. i Odluku u predmetu *Šantić*, par. 7-8.

⁵⁸ Odluka u predmetu *Obrenović*, par. 28. V. i Odjeljak III.F dolje.

E. U kolikoj mjeri je zatvorenik pokazao da se rehabilitovao

30. Pravilo 125 Pravilnika predviđa da predsjednik Međunarodnog suda, kad utvrđuje da li su pomilovanje ili ublažavanje kazne primjereni, uzima u obzir to u kolikoj mjeri je zatvorenik pokazao da se rehabilitovao. U vezi s rehabilitacijom osuđene osobe, u paragrafu 3(b) Uputstva navodeno je da će sekretar

zatražiti izvještaje i primjedbe od odgovarajućih vlasti države u kojoj se izdržava kazna o vladanju osuđene osobe tokom izdržavanja zatvorske kazne i o opštim uslovima izdržavanja zatvorske kazne i od tih vlasti zatražiti sve psihijatrijske ili psihološke procjene o duševnom stanju osuđene osobe koje su pripremljene tokom izdržavanja zatvorske kazne.

31. U Izvještaju SPR navodi se da je Krajišnikovo vladanje “bilo uzorno”.⁵⁹ Napominje se da se Krajišnik od svog prebacivanja u zatvor u Usku u novembru 2011. “uklopio i da je zadovoljan manje strogim režimom od onog koji je imao u prethodnoj ustanovi”.⁶⁰ U Izvještaju SPR navodi se da Krajišnik “svoje vrijeme koristi vrlo produktivno”, kao i da “koristi gimnastičku salu i da je redovan u omanjoj grupi koja proučava Bibliju s kapelanom koji posjećuje zatvor”.⁶¹ U Izvještaju SPR se takođe navodi da se Krajišnik po puštanju na slobodu želi vratiti u svoju kuću na Pale, u Republici Srpskoj,⁶² Bosna i Hercegovina, “gdje bi bio blizu svoje porodice, od koje ima veliku podršku.”⁶³ U skladu s Izvještajem SPR, Krajišnik “je u potpunosti svjestan opasnosti koje ga čekaju ako se vrati političkom životu” i on je “naveo da bi volio doprinijeti tome da se odvojene grupe” na tom području zbliže.⁶⁴ U Izvještaju SPR zaključuje se da je “rizik koji Kraji[š]nik trenutno predstavlja može uspješno kontrolisati i van zatvorskih uslova”⁶⁵ i preporučuje da je “sad odgovarajuće vrijeme da g. Kraji[š]nik bude oslobođen i pušten nazad u društvo”.⁶⁶ Krajišnikovo vladanje u zatvoru ocijenjeno

---

⁵⁹ Izvještaj SPR, par. 6.1.

⁶⁰ Izvještaj SPR, par. 6.1.

⁶¹ Izvještaj SPR, par. 6.2.

⁶² Konstatujem da Krajišnik u Dodatku ukazuje na jednu tipografsku grešku u paragrafu 7.1 Izvještaja SPR. Krajišnik navodi da u paragrafu 7.1 Izvještaja piše “Srbija”, a trebalo bi pisati “Republika Srpska”. V. Dodatak, str. 1.

⁶³ Izvještaj SPR, par. 7.1.

⁶⁴ Izvještaj SPR, par. 7.2.

⁶⁵ Izvještaj SPR, 11.1.

⁶⁶ Izvještaj SPR, par. 12.1.

je kao pozitivno i u vezi s prethodnim postupcima koji su se ticali njegovog potencijalnog prijevremenog puštanja na slobodu.⁶⁷

32. U Zahtjevu Krajišnik navodi da činjenica da je “prebačen u C kategoriju [zatvora]” služi kao “dokaz da [se] rehabilitovao”.⁶⁸ U Odgovoru Krajišnik navodi da ova kategorija zatvora govori o tome da se on “nalazi u zatvoru najniže kategorije bezbjednosti koja je za njega moguća u ovom trenutku”.⁶⁹ Krajišnik tvrdi da “u zatvoreništvu nema više šta postići”,⁷⁰ da se “zahvaljujući zatvorskom sistemu efektivno rehabilitovao” i da je “ostvario sve svoje ciljeve”.⁷¹

33. Povrh toga, u svom pismu od 10. jula 2012., Krajišnik, po svemu sudeći, priznaje i prihvata konačnu presudu Međunarodnog suda u predmetu koji se vodio protiv njega (iako priznaje da aktivno prikuplja dokaze koji potkrepljuju njegov zahtjev za preispitivanje te presude).⁷² Takođe navodi da “saoseć[a] sa ljudima koji su proterani sa svojih ognjišta” i “da se oseć[a] nesrećnim što su mnogi ljudi nesrpske nacionalnosti patili, ne samo u slučajevima za koje [je] proglašen krivim, nego uopšte.”⁷³

34. Na kraju, napominjem da, premda su paragrafom 3(b) Uputstva predviđene psihijatrijske i psihološke ocjene duševnog stanja zatvorenika od strane nadležnih zatvorskih organa, u ovom slučaju nisu podneseni takvi izvještaji, a oni nisu podneseni ni prilikom ranijih postupaka koji su se ticali Krajišnikovih prethodnih molbi za prijevremeno puštanje na slobodu.⁷⁴ Reklo bi se da je odsustvo tog materijala u ovom slučaju posljedica činjenice da Krajišnik nije zatražio da ide kod psihologa ili psihijatra, a ni nadležni zatvorski organi ga nisu uputili na nekog od njih. Shodno tome, odsustvo psihijatrijske i psihološke ocijene Krajišnikovog duševnog stanja smatram neutralnim faktorom.

---

⁶⁷ V. Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2011., par. 24-25; Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2010., par. 21-22.

⁶⁸ Zahtjev, str. 6.

⁶⁹ Odgovor, par. 7.

⁷⁰ Odgovor, par. 7.

⁷¹ Odgovor, par. 19.

⁷² Pismo od 10. jula 2012., str. 5. Krajišnik navodi sljedeće: “[N]e mislm da sam nevin i takav stav ću imati sve dok sud ne donese pozitivnu odluku o mojoj apelaciji za preispitivanje presude.” *Ibid.*

⁷³ Pismo od 10. jula 2012., str. 5.

⁷⁴ V. Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem 2011., par. 27; Odluku o prijevremenom puštanju na slobodu iz 2010., par. 23.

35. Na osnovu prethodnog smatram da je Krajišnik svojim dobrim vladanjem u zatvoru pokazao izvjesnu rehabilitaciju, što ide u prilog njegovom prijevremenom puštanju na slobodu.

F. Značajna saradnja s tužilaštvom

36. Pravilom 125 Pravilnika predviđeno je da predsjednik Međunarodnog suda uzme u obzir eventualnu “značajnu saradnju” zatvorenika s tužilaštvom. Paragrafom 3(C) Uputstva predviđeno je da Sekretarijat zatraži od tužioca da pripremi detaljan izvještaj o eventualnoj saradnji osuđene osobe sa Tužilaštvom i značaju te saradnje.

37. Krajišnikova saradnja s tužilaštvom predstavlja sporno pitanje u ovom postupku. Tužilaštvo navodi da ono od Krajišnika nije ni zatražilo ni dobilo saradnju.⁷⁵ Krajišnik se s tim ne slaže, i u čitavom nizu podnesaka tvrdi da je prije njegovog hapšenja njegova saradnja s tužilaštvom bila značajna po raznim pitanjima, uključujući i pristup tužilaštva Karadžiću.⁷⁶

38. Krajišnikovi argumenti su, u gotovo istoj formi, izneseni u prethodnim postupcima u vezi s njegovim prijevremenim puštanjem na slobodu i oni su razmotreni i odbijeni od strane tadašnjeg predsjednika Robinsona u dvije prethodne odluke u vezi s Krajišnikovim potencijalnim prijevremenim puštanjem na slobodu.⁷⁷ U Odluci u vezi s prijevremenim puštanjem na slobodu iz 2011., tadašnji predsjednik Robinson je zaključio da su Krajišnikovi argumenti “kada je riječ o saradnji s tužilaštvom [...] ili nepotkrijepljen[i] ili irelevantan[i] za to pitanje”.⁷⁸ Budući da Krajišnik sada jednostavno ponavlja iste argumente koje je iznio u tim ranijim postupcima, zaključujem da Krajišnikova saradnja s tužilaštvom ni u ovom postupku nije bila značajna.

39. Međutim, napominjem da optužena ili osuđena osoba nije dužna sarađivati s tužilaštvom ukoliko to nije predviđeno sporazumom o izjašnjavanju o krivici i

---

⁷⁵ Memorandum tužilaštva, par. 2. V. i Drugi memorandum tužilaštva, par. 2.

⁷⁶ V. Dodatak, str. 1-2. V. i fusnote 31-32 gore.

⁷⁷ V. Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2011., par. 31-33; Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2010., par. 28-29.

⁷⁸ V. Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem 2011., par. 32; Odluku u vezi s prijevremenim puštanjem iz 2010., par. 31, 33.

zaključujem da, s obzirom na činjenicu da tužilaštvo nikad nije zatražilo saradnju od Krajišnika, ovaj faktor treba biti neutralne težine.⁷⁹

G. Zahtjev za usmeno saslušavanje

40. Na kraju, konstatujem da Krajišnik u Odgovoru tvrdi da prije donošenja odluke Zahtjev treba saslušati usmeno.⁸⁰

41. Paragrafom 5 Uputstva predviđeno je da osuđena osoba “ima na raspolaganju deset [...] dana da pregleda informacije [koje su sekretaru dostavili tužilaštvo ili država u kojoj se izdržava kazna], nakon čega će je predsjednik saslušati bilo pismenim putem, bilo, alternativno, video ili telefonskom vezom”. U ovom slučaju Krajišnik je u dovoljnoj mjeri saslušan putem svojih obimnih pismenih podnesaka. Stoga smatram da saslušanje Krajišnika putem konferencijske video-veze ili telefonske veze (koja je, u skladu s paragrafom 5 Uputstva, predviđena jedino kao alternativa pismenim podnescima) nije neophodno.

42. Shodno tome, odbijam Krajišnikov zahtjev da bude usmeno saslušan.

H. Zaključak

43. Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno i razmotrivši faktore navedene u pravilu 125 Pravilnika, smatram da Krajišnik u ovom trenutku ne treba biti pušten na slobodu. Iako ima dokaza da se rehabilitovao i da je mali rizik da bi po puštanju na slobodu počinio neki novi zločin, Krajišnik je osuđen za veoma teška krivična djela, koja uključuju rasprostranjeno premještanje nesrpskog stanovništva u Bosni i Hercegovini, čime je uzrokovana velika patnja. Pored toga, Krajišnik će dvije trećine kazne odslužiti tek 3. avgusta 2013., a praksa Međunarodnog suda je da se ispunjavanje uslova osuđene osobe za puštanje na slobodu razmatra tek nakon što je ona odslužila dvije trećine svoje kazne. Krajišnik tvrdi da su u prošlosti postojala najmanje dva izuzetka od te prakse, ali, kao što sam već konstatovao gore u tekstu, samo jedan od ta dva slučaja predstavljao je

---

⁷⁹ Uporedi *Tužilac protiv Vinka Martinovića*, predmet br. IT-98-34-ES, Odluka predsjednika o prijevremenom puštanju na slobodu Vinka Martinovića, 16. decembar 2011. (zavedena kao javna 9. januara 2012.), par. 23.

⁸⁰ Odgovor, par. 20.

odstupanje od prakse Međunarodnog suda i taj slučaj je sasvim očigledno različit od ovog sada.⁸¹ Dakle, to što u obzir moram uzeti postupanje sa osobama koje su u sličnoj situaciji ne ide u prilog njegovom prijevremenom puštanju na slobodu u ovom trenutku. Prema tome, smatram da Krajišnikov Zahtjev treba odbiti.

44. Napominjem da moje kolege jednoglasno dijele moj stav da Krajišniku treba odbiti prijevremeno puštanje na slobodu.

IV. DISPOZITIV

45. Iz gore navedenih razloga i na osnovu člana 28 Statuta, pravila 124 i 125 Pravilnika, paragrafa 8 Uputstva i člana 8 Sporazuma o izdržavanju kazni, **ODBIJAM** Zahtjev.

46. **UPUĆUJEM** sekretara da o ovoj odluci obavijesti nadležne organe u Ujedinjenom Kraljevstvu što je prije moguće, kako je propisano paragrafom 11 Uputstva.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

Dana 8. novembra 2012. godine
U Haagu,
Nizozemska

/potpis na originalu/
sudija Theodor Meron,
predsjednik

[pečat Međunarodnog suda]

---

⁸¹ V. gore Odjeljak III.D.